Summerschools binnen Inholland

Inventarisatie omtrent omvang, doel, vormgeving en gepercipieerde effecten

April, 2017, Versie 1.0

Lectoraat Studiesucces, Hogeschool Inholland

Auteurs: Carlijn Knuiman
Rutger Kappe

Voor vragen of extra informatie kunt u mailen naar: Studiesucces@inholland.nl

Het lectoraat studiesucces voert haar onderzoek uit volgens de principes van onafhankelijkheid en vertrouwelijkheid en leeft de gedragscode praktijkgericht onderzoek voor het hbo na. Het is niet geoorloofd gegevens uit dit rapport te gebruiken in publicaties zonder nauwkeurige bronvermelding.

Bronvermelding voor dit rapport:
Knuiman, C., & Kappe, F.R. (2017). *Summerschools binnen Inholland. Inventarisatie omtrent omvang, doel, vormgeving en gepercipieerde effecten*. Lectoraat Studiesucces, Hogeschool Inholland.

Meer weten over het lectoraat studiesucces? Kijk op onze website, volg ons op twitter of meld je aan voor onze nieuwbrief:
Website: https://www.inholland.nl/onderzoek/studiesucces/
Twitter: @studiesuccesInh
Nieuwsbrief: https://www.inholland.nl/onderzoek/studiesucces/aanmelden-nieuwsbrief-studiesucces/

Inhoudsopgave

Samenvatting 4
Doel, deelnemers en redenen van deelname 4
Werving, aanmelding en opkomst 4
Vormgeving en programmering 5
Gepercipieerde effecten 5
Sterke en minder sterke punten 5
Toekomst 6
Inleiding 7
Methodiek 7
Opzet van het onderzoek 8
Bevindingen 8
Tweedeling zichtbaar in aantal jaar dat de summerschools bestaan 8
Doel summerschool: driedeling zichtbaar op basis van twee ingrediënten 9
Wisselend aantal deelnemers 9
Diverse groep deelnemers 10
Drie redenen om deel te nemen 10
Redenen om niet deel te nemen onbekend 11
Werving bij elk contactmoment met de aankomend student 11
Studiekeuzecheck wordt vaak gebruikt bij werving summerschool 12
Aanvullende wervingsmogelijkheden worden niet veel gezien 12
Eigen bijdrage voor deelname wisselt sterk 13
Relatief weinig no show 13
Weinig uitval tijdens de summerschool 13
Hoge doorstroom na afronding summerschool 14
Veel variatie in vormgeving 14
Verschillende effecten verwacht 15
Relatie met studieprestaties vaak onbekend 16
Wat kunnen andere summerschools van jullie cursus leren? 17
Inhoudelijke, sociale en organisatorische aspecten genoemd als (overige) sterke punten 17
Wat zouden jullie van andere summerschools willen leren? 18
Minder sterke punten lopen uiteen 20
Meeste gesprekspartners positief over toekomst summerschool 20
Vervolgonderzoek 21
Bijlage 1. Selectie van summerschools 22
Bijlage 2. Interviewgids 23

Samenvatting

Op verzoek van het DO heeft kwalitatief onderzoek plaatsgevonden met als doel om meer inzicht te krijgen in summerschools binnen Inholland, waaronder op het gebied van omvang, doel, vormgeving en gepercipieerde effecten. In deze studie zijn de percepties van betrokkenen in kaart gebracht. Uitspraken over de effecten van summerschools kunnen op basis van dit onderzoek niet gedaan worden. Van negen summerschools binnen Inholland is een beschrijving gemaakt, op basis van een semigestructureerd interview met een betrokken medewerker bij de summerschool. Deze beschrijvingen zijn opgenomen in een aparte casusbundel[1]. Uit een analyse van deze beschrijvingen zijn een aantal verschillen en overeenkomsten tussen de summerschools naar voren gekomen. Daarbij is het belangrijk te realiseren dat de beschrijvingen zijn geschreven op basis van de kennis, mening en ervaring van de gesprekspartner(s). Het is mogelijk dat andere medewerkers bij de summerschool een andere mening of ervaring hebben.

Doel, deelnemers en redenen van deelname

Met betrekking tot het doel van de summerschools die aan het onderzoek hebben deelgenomen is een driedeling zichtbaar, op basis van twee ingrediënten, namelijk het wegwerken van deficiënties, het binden & boeien van studenten of een combinatie van beide. Over het algemeen wordt aangegeven dat de summerschool voor alle studenten is bedoeld. Een aantal summerschools geeft wel aan dat een bepaald type student mogelijk meer kan profiteren van de summerschool. Bij een aantal summerschools wordt bepaalde groepen studenten zodoende extra aangeraden om deel te nemen aan de summerschool.

De groep studenten die deelneemt aan een summerschool wordt omgeschreven als divers. Soms wordt aangegeven dat deeltijdstudenten of studenten met een mbo-vooropleiding vaker lijken deel te nemen. Daarnaast wordt genoemd dat studenten die deelnemen bepaalde (persoonlijkheids)eigenschappen kunnen hebben waardoor zij deelnemen, bijvoorbeeld dat ze onzeker zijn over eigen vaardigheden of graag willen weten wat ze kunnen verwachten. Genoemde redenen om aan de summerschool deel te nemen zijn onder andere het maken van een vliegende start, goed voorbereid aan de opleiding beginnen, (meer) zelfvertrouwen, behoefte aan zekerheid en (onvoldoende) kennis. Redenen van studenten om niet deel te nemen aan een summeschool zijn niet bekend bij de gesprekspartners.

Werving, aanmelding en opkomst

Doorgaans wordt elk contactmoment met aankomend studenten gebruikt om studenten op de summerschools te wijzen. Meestal wordt aangegeven dat er ook flyers zijn en informatie op de website staat. Een meerderheid van de summerschools geeft daarnaast aan dat er (mogelijk) ook gebruik is gemaakt van de studiekeuzecheck om studenten op de summerschool te wijzen. Aanvullende mogelijkheden om aankomend studenten op de summerschools te wijzen worden niet gezien. Aangegeven wordt dat je studenten ook niet wilt irriteren en dat er niet voorbij moet worden gegaan aan de vrijwillige inzet van studenten aan de summerschool.

Het aantal deelnemers aan de summerschools verschilt tussen de summerschools en wisselt per jaar, maar ligt gemiddeld tussen de 20 en 40 studenten per summerschool. Studenten kunnen

[1] Knuiman, C., & Kappe, F.R. (2017). *Summerschools binnen Inholland: een casusbundel. Beschrijvingen van negen summerschools omtrent omvang, doel, vormgeving en gepercipieerde effecten*. Lectoraat Studiesucces, Hogeschool Inholland.

zich doorgaans via de website of per mail aanmelden voor de summerschools. Studenten moeten een eigen bijdrage betalen voor deelname, op één summerschool na waarvoor deelname gratis was. De hoogte van de eigen bijdrage loopt sterk uiteen, van €10,- tot en met €150,-. Dat studenten zich aanmelden voor de summerschool en vervolgens niet komen opdagen, komt niet op grote schaal voor, met uitzondering van de summerschool waarvoor deelname gratis was. Een eigen bijdrage lijkt dan ook bij te dragen aan de commitment van studenten om daadwerkelijk te komen, wanneer ze zich hebben opgegeven voor de summerschool. Studenten die starten aan de summerschools, maken deze doorgaans ook af en starten meestal ook bij de opleiding.

Vormgeving en programmering

De summerschools vinden vlak voor de zomer plaats, in juni, of aan het eind van de zomervakantie in augustus. Doorgaans duurt de summerschool tussen de 2 en 5 dagen, op één summeschool na welke twee weken duurt (10 dagen). Een meerderheid van de summerschools richt zich hoofdzakelijk op een aantal struikelvakken in het eerste jaar, zoals rekenen/wiskunde of taal, wat bij een aantal summerschools wordt aangevuld met studievaardigheden. Twee summerschools richten zich hoofdzakelijk op binden & boeien, en niet op het wegwerken van deficiënties.

Het programma bestaat vaak uit een afwisseling van klassikaal les en zelfstandig opdrachten maken. Een aantal summerschools gebruikt een toets tijdens de summerschool, zodat studenten weten waar ze wel en niet goed in zijn. Ook noemen een aantal summerschools dat zij differentiëren tussen studenten tijdens de summerschool, bijvoorbeeld in onderwerpen (zoals taal, rekenen, of op specifieke onderwerpen binnen het overkoepelende vak ‘wiskunde’) of op niveau van de student.

Gepercipieerde effecten

Er worden verschillende effecten genoemd die de gesprekspartners verwachten van de summerschool. Genoemd wordt dat studenten betere verwachtingen kunnen hebben van zowel de opleiding als een belangrijke toets tijdens de opleiding, dat de summerschool kan bijdragen aan het zelfvertrouwen van studenten, kan bijdragen aan een betere aansluiting met de vooropleiding en het maken van een goede start met de opleiding, het kennisniveau van studenten, en het binden en boeien van studenten. Meerdere summerschools geven aan dat verwacht, of in ieder geval gehoopt wordt, dat studenten hierdoor uiteindelijk beter presteren. Over het algemeen wordt geen onderzoek gedaan naar de effecten van de summerschools op studieprestaties, met uitzondering van twee summerschools waarbij het lectoraat studiesucces afgelopen zomer is gestart met een effectstudie. Een aantal summerschools geeft aan de summerschool te evalueren onder deelgenomen studenten. Daaruit blijkt dat studenten positief zijn over de summerschool. Ze gaven aan de summerschool leuk en leerzaam te hebben gevonden en meer zelfvertrouwen te hebben. Ook de gesprekspartners zijn over het algemeen positief over de effecten van de summerschool, met name in relatie tot het zelfvertrouwen van studenten, het binden en boeien en (realistische) verwachtingen.

Sterke en minder sterke punten

Wat sterke en minder sterke punten zijn van de summerschools, en wat van summerschools geleerd kan worden of wat men nog graag wil leren, verschilt sterk tussen de verschillende summerschools. Een aantal onderwerpen worden echter door meerdere summerschools genoemd. Sterke punten die worden genoemd hebben vooral te maken met inhoudelijke aspecten, sociale aspecten of organisatorische aspecten.

De gesprekspartners geven aan van andere summerschools te willen leren als het gaat om de

organisatie. Wat doen anderen? Hoe regelen zij de logistiek? Hoe gaan zij om met toelating en opkomst (vrijblijvendheid)? Ook wordt het toepassen van (meer) maatwerk in het programma genoemd. Bied je in het programma meerdere onderwerpen oppervlakkig aan, of minder onderwerpen diepgaand? En hoe kan omgegaan worden met niveauverschillen tussen studenten? Er is ook een summerschools die aangeeft te differentiëren op het niveau van studenten. Dit kan als voorbeeld dienen voor summerschools die graag meer differentiatie in het programma zouden willen toepassen.

Een ander onderwerp wat genoemd wordt is het moment waarop de summerschool plaatsvindt, oftewel de timing. In de zomer kunnen studenten niet altijd deelnemen, ofwel omdat zij geen zin hebben, het is immers nog vakantie, of doordat zij niet kunnen deelnemen vanwege andere plannen. Daarnaast kunnen studenten nog onbewust onbekwaam zijn. Ook het vinden van een docent voor de summerschool kan lastig zijn. Tot slot wordt aangegeven dat het moment van de summerschool beter afgestemd zou kunnen worden op een toets-moment voor aankomend studenten, waar de zomercursus qua onderwerp op aansluit. Het moment waarop de zomercursus plaatsvindt wordt geregeld genoemd als minder sterk punt, maar de gesprekspartners verschillen van mening of hierin aanpassingen moeten worden gemaakt. Zo geeft één summerschool aan te overwegen de cursus te verplaatsen naar de herfstvakantie, omdat studenten dan bewust onbekwaam zijn. Een andere summerschool geeft juist aan dat het moment van de summerschool weliswaar nadelen heeft, maar dat het verplaatsen van de summerschool naar een ander moment ook nadelen heeft. Dat moet tegen elkaar worden afgewogen.

Tot slot wordt ook de financiering genoemd als minder sterk punt. Enerzijds vanwege onzekerheid over de financiering en daarmee over het voortzetten van de summerschool. Anderzijds doordat meer budget meer mogelijkheden zou geven.

Toekomst

De meeste gesprekspartners geven aan positief te zijn over de toekomst van de summerschool. Zij verwachten dat de summerschool zal blijven bestaan, mede doordat de noodzaak voor de summerschool blijft bestaan. Voortzetting lijkt daarbij ook afhankelijk van de inzet en betrokkenheid van medewerkers. Zo blijkt het vervangen van een docent lastig te kunnen zijn, doordat de summerschool in de zomervakantie plaatsvindt.

Inleiding

Het directie-overleg heeft het lectoraat studiesucces gevraagd een onderzoek uit te voeren naar summerschools binnen Inholland. Doel van het onderzoek is om meer inzicht te krijgen in de summerschools van Inholland, waaronder op het gebied van omvang, doel, vormgeving en gepercipieerde effecten. Hierdoor zouden summerschools van elkaar kunnen leren en de eigen summerschool kunnen optimaliseren. Op basis van een semigestructureerd interview met vertegenwoordigers van de summerschools is een beschrijving van elke summerschool gemaakt. De beschrijvingen zijn opgenomen in een aparte bundel[2], met als doel anderen te inspireren en van elkaar te leren. In deze rapportage worden de opzet, analyse en uitkomsten van het onderzoek beschreven.

Methodiek

Er is een beschrijvend, kwalitatief onderzoek uitgevoerd. Met een beschrijvende studie kunnen geen uitspraken gedaan worden omtrent de effecten van een summerschool, maar kunnen wel de percepties van betrokkenen in kaart gebracht worden met betrekking tot de effecten die worden verwacht of ervaren.

De summerschools die hebben deelgenomen aan het onderzoek worden weergegeven in tabel 1. Daarbij wordt per summerschool een aantal kenmerken weergegeven, zoals de opleidingen waar de summerschool voor is en de cursusplaats. In bijlage 1 wordt beschreven hoe de summerschools zijn geselecteerd.

Tabel 1. *Overzicht en kenmerken van summerschools die hebben deelgenomen aan het onderzoek*.

Summerschool	**Opleiding(en)**	**Cursusplaats**
Zomercursus Rekenen, Taal en Studievaardigheden	Business Studies, Accountancy, Bedrijfseconomie	Diemen
Voorbereidingscursus Taal, Rekenen en Studievaardigheden	Tweedegraads lerarenopleidingen	Amstelveen
Summerschool Taalvaardigheid	Pabo en Health (Social Work opleidingen Maatschappelijk Werk en Dienstverlening en Sociaal Pedagogische Hulpverlening)	Haarlem
Zomercursus Rekenen	Pabo	Alkmaar
Zomercursus Rekenen	Pabo	Rotterdam
Zomercursus Wiskunde	Luchtvaarttechnologie	Delft
Summercourse Basiswiskunde B	MBRT in Haarlem, techniekopleidingen in Alkmaar en/of Haarlem (Bouwkunde, Civiele Techniek, Werktuigbouwkunde, Elektrotechniek, Technische Bedrijfskunde en Technische Informatica)	Haarlem
Summercourse Chemisch Rekenen	Alle opleidingen binnen het cluster life sciences and chemistry (biotechnologie, bioresearch, chemie en biomedisch laboratorium onderwijs)	Amsterdam
Brede Zomerschool Rotterdam	Alle Inholland opleidingen in Rotterdam	Rotterdam

Voor summerschools worden verschillende benamingen gebruikt, zoals in tabel 1 te zien naast summerschool ook zomercursus, zomerschool, voorbereidingscursus en summercourse. In deze rapportage zal gesproken worden over summerschools. Bij de beschrijvingen van de specifieke

[2] Knuiman, C., & Kappe, F.R. (2017). *Summerschools binnen Inholland: een casusbundel. Beschrijvingen van negen summerschools omtrent omvang, doel, vormgeving en gepercipieerde effecten*. Lectoraat Studiesucces, Hogeschool Inholland.

summerschools in tabel 1 en in de casusbundel is zoveel mogelijk de eigen benaming van de betreffende summerschool aangehouden.

Opzet van het onderzoek

Zoals reeds aangegeven is van elke summerschool een beschrijving gemaakt, met betrekking tot een aantal vaste onderwerpen. Deze beschrijvingen kunnen andere summerschools inspireren en zijn zodoende gebundeld is een casusboekje[3]. De beschrijvingen zijn opgetekend door middel van een één uur durend semigestructureerd interview met iemand die betrokken is (of was) bij de betreffende summerschool. De interviewgids is opgenomen in bijlage 2. Alle interviews zijn afgenomen door één medewerker van het lectoraat studiesucces. Soms was een tweede medewerker van het lectoraat aanwezig om te notuleren. Op basis van het interview heeft het lectoraat studiesucces de beschrijving uitgewerkt. Een eerste versie van de beschrijving is ter beoordeling voorgelegd aan de gesprekspartner(s). Hij of zij is in de gelegenheid geweest om aanpassingen te maken en/of aanvullingen te geven, waarna een tweede, definitieve, versie is ontstaan.

Het is belangrijk te realiseren dat de beschrijvingen zijn geschreven op basis van de kennis, mening en ervaring van de gesprekspartner(s). Het is mogelijk dat andere medewerkers een andere mening of ervaring hebben. De informatie is niet op juistheid gecontroleerd, maar beschreven op basis van de beleving van de gesprekspartner(s). Wanneer bepaalde punten niet worden genoemd, hoeft dat dus ook niet te betekenen dat deze in de praktijk niet spelen. Mogelijk is het onderwerp niet gedetailleerd genoeg aan bod gekomen in het interview of is de gesprekspartner(s) onvoldoende op de hoogte geweest. Wanneer informatie onbekend is, betekent dit dat het onbekend is bij de gesprekspartner(s).

Analysemethode

De beschrijvingen zijn per onderwerp naast elkaar gezet in een analyseschema. Dit schema is door drie medewerkers van het lectoraat studiesucces afzonderlijk bekeken, waaronder één medewerker die niet bij de interviews aanwezig is geweest. Er is gekeken naar verschillen en overeenkomsten in de antwoorden die de gesprekspartners hebben gegeven. Vervolgens hebben zij in een groepsbijeenkomst uitgewisseld wat ieder individueel opviel en is samen gekeken welke verbanden zichtbaar zijn.

Bevindingen

Tweedeling zichtbaar in aantal jaar dat de summerschools bestaan

Er is een tweedeling zichtbaar in het aantal jaar dat de summerschools bestaan. Zo'n vier summerschools bestaan een aantal jaar. Hoe lang precies is niet altijd bekend bij de gesprekspartners, maar in ieder geval een jaar of vier à zeven. Vier andere summerschools zijn nieuw en hebben afgelopen zomer voor het eerst plaatsgevonden. Eén summerschool noemt dat er afgelopen jaar extra financiële middelen waren waardoor de summerschool kon plaatsvinden. Tot

[3] Knuiman, C., & Kappe, F.R. (2017). *Summerschools binnen Inholland: een casusbundel. Beschrijvingen van negen summerschools omtrent omvang, doel, vormgeving en gepercipieerde effecten*. Lectoraat Studiesucces, Hogeschool Inholland.

slot is er één summerschool die momenteel twee keer heeft plaatsgevonden. Deze summerschool is voortgekomen uit twee summerschools die al langer bestonden.

Als aanleiding voor het invoeren van de summerschools wordt een betere aansluiting met de vooropleiding genoemd, evenals het wegwerken van deficiënties, binden en boeien van studenten en bijdragen aan realistische verwachtingen van studenten, bijvoorbeeld met betrekking tot het rekenniveau bij de opleiding.

"Door een zomercursus worden studenten van te voren geconfronteerd met de inhoud van de toets en kan men een goed beeld krijgen van wat er verwacht wordt." – Zomercursus Rekenen, Pabo, Rotterdam

Doel summerschool: driedeling zichtbaar op basis van twee ingrediënten

Bij de doelen van de summerschools, zoals deze genoemd worden door de gesprekspartners, is een driedeling zichtbaar op basis van twee ingrediënten, namelijk het wegwerken van deficiënties, het binden en boeien van studenten of een combinatie van beide. Een aantal summerschools noemt doelen gerelateerd aan het wegwerken van deficiënties en bijspijkeren van kennis. Ook het verbeteren van de aansluiting met de vooropleiding wordt daarbij genoemd. Een aantal andere summerschools noemt hoofdzakelijk doelen gerelateerd aan het binden en boeien van studenten. Een combinatie van enerzijds bijspijkeren van kennis en vaardigheden en anderzijds het binden en boeien van studenten wordt ook genoemd.

Een aantal summerschools noemt meerdere doelen. Andere doelen die worden genoemd zijn onder andere studenten inzicht geven in eigen vaardigheden en weten wat er van ze verwacht wordt, bijdragen aan het zelfvertrouwen van studenten en aan een growth-mindset. De summerschool wordt ook genoemd als wervingsinstrument, zodat studenten bij open dagen niet afgeschrikt worden door het wiskundecomponent in de opleiding, en als matchingsmoment voor de student met de opleiding.

"Veel studenten komen binnen met het idee "ik kan niet rekenen" of dan zeggen ze "mijn moeder kan niet rekenen dus ik kan het ook niet". Ze hebben er op voorhand geen vertrouwen in en dan krijg je een selffulfilling prophecy. Met een andere mindset hebben studenten meer kans om het te halen." – Zomercursus Rekenen, Pabo, Rotterdam

Wisselend aantal deelnemers

Het aantal deelnemers aan de summerschools wisselt tussen de verschillende summerschools. Over het algemeen ligt het aantal deelnemers gemiddeld tussen de 20 en 40 per summerschool. De summerschool taalvaardigheid had minder deelnemers (afgelopen zomer drie), de zomercursus rekenen van de Pabo in Alkmaar heeft er doorgaans ook minder (gemiddeld tussen de 0 en 15), terwijl de voorbereidingscursus taal, rekenen en studievaardigheden meer deelnemers hadden (afgelopen zomer 45) evenals de brede zomerschool Rotterdam (afgelopen zomer zijn 120 studenten gestart met de zomerschool). Daarnaast kan het aantal deelnemers binnen één summerschool ook sterk verschillen per jaar. Een aantal summerschools hanteert een minimum aantal deelnemers om

de cursus door te laten gaan.

De summerschool is voor alle studenten

Vrijwel alle summerschools geven aan dat de summerschool voor alle studenten is bedoeld en niet op een specifiek type student gericht is. Alle studenten die een goede start willen maken met de opleiding behoren tot de doelgroep. Eén summerschool noemt een gerichte doelgroep, namelijk studenten die binnen hun vooropleiding geen of onvoldoende wiskunde in hun profiel hadden (basiswiskunde b, o.a. MBRT). Hoewel de andere summerschools aangeven dat de summerschool voor alle studenten bedoeld is, geven een aantal summerschools aan dat sommige studenten mogelijk meer kunnen profiteren van de summerschool dan andere studenten, zoals studenten die moeite hebben met het betreffende vak. Het kan dan bijvoorbeeld gaan om studenten die afkomstig zijn van het mbo en daar (lang) geen wiskunde gehad hebben, of studenten die op de havo lage cijfers haalden op gerelateerde vakken.

Diverse groep deelnemers

De groep studenten die deelneemt aan de summerschools is over het algemeen divers. Aangezien de summerschools aangeven dat de summerschool voor alle studenten is bedoeld, is het doorgaans wel de doelgroep die deelneemt. Een aantal summerschools noemt dat bepaalde groepen naar verhouding meer deelnemen, zoals deeltijdstudenten, studenten uit het mbo of studenten die een tussenjaar hebben genomen. Zij hebben soms al langere tijd niet meer het betreffende vak gehad (bijvoorbeeld wiskunde) en daarnaast wordt genoemd dat deeltijdstudenten mogelijk gemotiveerder zijn dan voltijd studenten. Ook wordt genoemd dat studenten die deelnemen andere (persoonlijkheids)eigenschappen kunnen hebben dan studenten die niet deelnemen, bijvoorbeeld dat ze onzeker zijn over de eigen vaardigheden (bv. met betrekking tot rekenen/wiskunde) of graag willen weten wat ze kunnen verwachten. Eén summerschool geeft aan dat de deelnemersgroep weliswaar heel divers is, maar geen representatieve afspiegeling vormt van de studenten bij Inholland. Zo nemen meer vrouwen dan mannen deel, meer ‘frisse instroom’ en (mogelijk) meer gemotiveerde studenten.

“Over het algemeen zijn het de studenten die denken “ojee straks gaat het niet lukken, ik ga dit maar vast doen”. Wanneer je vervolgens kijkt naar prestaties van de studenten in het eerste jaar, dan zijn er studenten die na de zomercursus heel goed presteren, maar dat zijn ook studenten die heel hard werken. Zij hebben een bepaalde insteek die zij ook meebrengen in de zomercursus.”- Zomercursus wiskunde, luchtvaarttechnologie

Drie redenen om deel te nemen

Redenen van studenten om deel te nemen aan de summerschools, zoals genoemd door de gesprekspartners, zijn onder te verdelen in drie groepen. Genoemd wordt dat studenten deelnemen omdat zij een vliegende start willen maken en goed voorbereid aan de opleiding willen beginnen. Een andere reden die wordt genoemd heeft te maken met het zelfvertrouwen van studenten en behoefte aan zekerheid. Studenten zijn onzeker over hun vaardigheden of willen weten wat ze kunnen verwachten. Tot slot worden redenen genoemd die te maken hebben met de kennis van studenten. Genoemd wordt dat studenten hun vaardigheden op peil willen krijgen (bijvoorbeeld hun

wiskundeniveau), dat studenten soms weten dat ze hiaten in hun vooropleiding of hun kennis hebben of zo snel mogelijk willen slagen, en hun kansen willen vergroten om te slagen, voor een (belangrijke) toets in het eerste jaar. Hoewel binden en boeien door een aantal summerschools als (mede-)doel van de summerschool wordt genoemd, wordt dit niet genoemd door de gesprekspartners als reden voor studenten om deel te nemen, op één opleiding na die als mogelijke reden kennismaken met school noemt.

"Een reden van studenten om deel te nemen aan de summercourse is dat ze meer zekerheid over de start van de studie willen. Ze willen goed voorbereid beginnen."- Summercourse Chemisch Rekenen

Redenen om niet deel te nemen onbekend

Redenen van studenten om niet deel te nemen aan de summerschools zijn doorgaans niet bekend bij de gesprekspartners. Wat redenen van studenten zijn om niet deel te nemen is speculeren. Vermoed wordt dat dit te maken kan hebben met het moment waarop de summerschool plaatsvindt. Het zou kunnen dat sommige studenten niet kunnen of niet willen deelnemen doordat het (zomer)vakantie is. Een andere mogelijke reden is dat studenten het niet nodig vinden om deel te nemen, omdat zij denken dat hun niveau al voldoende is. Daarbij wordt aangegeven dat dat soms terecht is, maar soms ook niet, want studenten kunnen in de zomervakantie nog onbewust onbekwaam zijn. Ook wordt genoemd dat financiële redenen mee kunnen spelen bij de keuze om niet deel te nemen. De brede zomerschool Rotterdam geeft tot slot aan dat studenten zich mogelijk niet de doelgroep voelen, omdat het woord 'zomerschool' te veel geassocieerd kan worden met het woord 'bijspijkeren'. Het doel van de brede zomerschool Rotterdam is binden en boeien, het is geen bijspijkercursus.

"Een reden voor studenten om niet deel te nemen aan de summerschool is dat ze denken dat het voor 'losers' is. De naam 'zomerschool' wordt in het vo ook wel geassocieerd met 'bijspijkeren', dat je er nog niet bent. Het frame dat we nu kiezen met de nieuwe naam (Kickstart college) is dat de summerschool niet voor losers is, maar voor winnaars: ' Jij bent een goede student, dus kan je al voor de zomer laten zien dat je veel in huis hebt'."- Brede Zomerschool Rotterdam

Werving bij elk contactmoment met de aankomend student

Doorgaans wordt elk contactmoment met aankomend studenten gebruikt om studenten op de summerschools te wijzen. Een aantal gesprekspartners gaf daarbij aan niet exact op de hoogte te zijn van alle manieren waarop studenten op de summerschools worden gewezen, doordat zij daar niet zelf betrokken bij zijn geweest. Op één summerschool na noemt elke summerschool de open dag als moment waarop studenten op de summerschool worden gewezen. Daarnaast noemen verschillende summerschools dat zij een flyer over de summerschool hebben en er informatie op de website staat. Een aantal summerschools geeft daarnaast aan dat er ook bij voorlichting op middelbare scholen wordt gewezen op de summerschool. Ook wordt genoemd dat studenten, nadat ze zich hebben aangemeld voor de opleiding, een mail ontvangen met informatie over de summerschool. Eén summerschool geeft aan daarbij bewust gebruik te maken van het privé-mailadres van studenten,

omdat aankomend studenten nog niet altijd goed op hun studentenmail blijken te kijken. Eén summerschool noemt dat ouders tijdens een ouderavond voor aankomend studenten op het bestaan van de summerschool zijn gewezen. Tot slot geeft één summerschool aan dat er niet veel reclame is gemaakt voor de summerschool. Zo is de cursus niet genoemd bij open dagen. Reden hiervoor was dat de summerschool afhankelijk was van extra geld. Tijdens de open dagen was nog niet duidelijk of de summerschool er zou komen.

Studiekeuzecheck wordt vaak gebruikt bij werving summerschool

Zes summerschools geven aan dat er bij de werving voor de summerschool ook gebruik is gemaakt van de studiekeuzecheck (SKC). Twee gesprekspartners geven aan dat er mogelijk gebruik is gemaakt van de SKC maar dat zij dit niet zeker weten, één gesprekspartner geeft aan dat er geen gebruik van de SKC is gemaakt. Vijf summerschools geven aan dat zij een deel van de aankomend studenten bij de SKC (sterk) adviseren deel te nemen aan de summerschool. Het gaat dan om aankomend studenten waarvan verwacht wordt dat zij moeite gaan krijgen met een bepaald vak. Dat kan gaan om studenten die ondergemiddeld hebben gepresteerd op de betreffende vaardigheden (bv. rekenen of taal) bij de online SKC of tijdens de vooropleiding (bv. op de havo). Het kan ook gaan om studenten met een bepaalde vooropleiding, bijvoorbeeld een mbo-vooropleiding, waarbij zij bepaalde vakken (lang) niet hebben gehad. Studenten worden individueel of in een groepsgesprek op de summerschool gewezen. Eén summerschool geeft aan dat elke student het advies zou moeten krijgen om deel te nemen aan de summerschool (de brede zomerschool Rotterdam, waarbij het doel is binden en boeien). Eén andere summerschool geeft daarnaast aan niet alleen studenten die mogelijk baat hebben bij de summerschool daarop te wijzen, maar ook aan te geven wanneer studenten waarschijnlijk geen moeite zullen hebben met het betreffende struikelvak.

"Daarnaast worden studenten bij de SKC ook op de zomercursus gewezen. Bij studenten die van het mbo komen of studenten van de havo met lage cijfers op de wiskundevakken op de havo, of die er lang uit zijn geweest, wordt dit gekoppeld aan het advies dat zij tijdens de SKC krijgen. Deze studenten krijgen te horen dat ze kunnen starten met de opleiding (geen negatief advies), maar met het advies om voorafgaand deel te nemen aan de zomercursus."- Zomercursus wiskunde, luchtvaarttechnologie

Aanvullende wervingsmogelijkheden worden niet veel gezien

Over het algemeen worden geen aanvullende mogelijkheden gezien om aankomend studenten op de summerschools te wijzen. Aangegeven wordt dat je studenten ook niet wilt gaan irriteren en dat er niet voorbij moet worden gegaan aan de vrijwillige inzet van studenten aan de summerschool, studenten moeten er immers ook voor betalen. Een enkele summerschool geeft aan dat er mogelijk nog wel aanvullende wervingsmogelijkheden te bedenken zouden zijn, maar dat deze niet binnen het huidige budget passen. Zo wordt een individueel gesprek tijdens de SKC genoemd, als ook reclame in de bioscoop of het inzetten van studenten als ambassadeur op middelbare scholen of bij sportclubs. Eén summerschool geeft daarnaast aan dat er bij élke open dag een stand zou kunnen staan met informatie over de summerschool, waar studenten ook vragen kunnen stellen over de

summerschool. Bij de betreffende summerschool stond deze stand er nu alleen op een deel van de open dagen.

Eigen bijdrage voor deelname wisselt sterk

Studenten kunnen zich doorgaans via de website of per mail aanmelden voor de summerschools. Over het algemeen moeten studenten een eigen bijdrage betalen voor deelname aan de summerschools, op één summerschool na waarvoor deelname gratis was. De hoogte van de eigen bijdrage loopt sterk uiteen, van €10,- tot en met €150,-. Zes summerschools vragen relatief weinig, namelijk €0,-, €10,-, €25,- of €50,-. Bij drie summerschools kost deelname meer, namelijk €100,- en €150,-. Bij sommige summerschools krijgen studenten een boek, inbegrepen bij de prijs (ook bij de summerschool die gratis is). Een aantal summerschools, met name waarvoor de eigen bijdrage relatief laag is (€10,-, €25,- en €50,-) noemt als reden voor de eigen bijdrage commitment van studenten, zodat studenten die zich aanmelden voor de summerschool ook daadwerkelijk komen. Eén summerschool (€100,-) geeft aan dat alle kosten worden betaald van de bijdrage van studenten. Deze summerschool wordt locatie-breed aangeboden. Doordat studenten de kosten betalen, wordt voorkomen dat men zich gaat afvragen welke opleiding in welke mate moet bijdragen aan de kosten.

Relatief weinig no show

Dat studenten zich aanmelden voor de summerschool en vervolgens niet op komen dagen, komt niet op grote schaal voor. Alleen bij de summerschool waarvoor deelname gratis was, was sprake van een hoog percentage no show (de cursus is twee keer gegeven in één zomer, waarbij voor beide rondes samen zo'n 20 aanmeldingen waren waarvan in totaal drie studenten zijn gekomen). Bij de summerschools waarvoor studenten een bijdrage moesten betalen komt het minder vaak voor dat studenten zich aanmelden maar niet komen opdagen. Een eigen bijdrage lijkt dan ook bij te dragen aan de commitment van studenten om daadwerkelijk te komen, wanneer ze zich hebben opgegeven voor de summerschool. Niet elke gesprekspartner wist precies hoeveel studenten niet zijn komen opdagen, zij gaven bijvoorbeeld aan dat het om enkelen ging. Op basis van de indruk van de gesprekspartners *lijkt* het aantal studenten dat niet komt opdagen iets hoger te liggen bij de summerschools waarvoor de eigen bijdrage relatief laag is, maar doordat niet van elke summerschool de exacte cijfers bekend zijn kan hier geen harde conclusie over getrokken worden.

"Toen meer studenten zich aanmeldden werden zij op een wachtlijst gezet. Uiteindelijk hebben alle studenten die op de wachtlijst stonden nog deel kunnen nemen aan de zomercursus. Daar is actief aan gewerkt door studenten na te bellen, bijvoorbeeld als ze het geld nog niet hadden overgemaakt, en ook het programma rond te sturen met het verzoek zich af te melden indien ze niet zouden komen, zodat een andere student hun plek kon innemen." - Zomercursus Rekenen, Taal en Studievaardigheden, BBS

Weinig uitval tijdens de summerschool

Studenten die starten aan de summerschools, maken deze doorgaans ook af. Het komt niet vaak voor dat studenten gedurende de summerschool uitvallen. Een enkele keer kan het bij een paar studenten voorkomen, maar daarbij wordt aangegeven dat een student ook een keer ziek kan zijn of een andere goede reden kan hebben.

Hoge doorstroom na afronding summerschool

Dat studenten deelnemen aan de summerschool en vervolgens niet starten bij de opleiding komt niet op grote schaal voor, maar wel eens bij een enkele student. Genoemd wordt dat studenten tijdens de summerschool zich kunnen realiseren dat het niveau te moeilijk voor ze is of dat de opleiding te theoretisch blijkt. Een andere mogelijkheid die wordt genoemd is dat studenten mogelijk met een vergelijkbare opleiding starten bij een andere instelling dan Inholland. Of dat daadwerkelijk gebeurt is niet altijd bekend, doordat niet duidelijk is wat studenten die niet met de opleiding zijn gestart zijn gaan doen.

Veel variatie in vormgeving

De summerschools vinden vlak voor de zomer, in juni, of aan het eind van de zomervakantie, in augustus, plaats. Doorgaans duurt de summerschool tussen de twee en vijf dagen. Eén summerschool duurt twee weken (tien dagen). Bij een aantal summerschools duurt het programma de hele dag, een aantal andere summerschools maakt gebruik van een dagdeel (zoals de ochtend of de middag). De dagen waarop de summerschool plaatsvindt zijn doorgaans aaneengesloten, met uitzondering van de summerschool taalvaardigheid die gedurende twee weken elke dinsdag- en donderdagmiddag plaatsvindt.

Het programma bestaat vaak uit een afwisseling van klassikaal les en zelfstandig opdrachten maken. De onderwerpen die aan bod komen verschillen per summerschool, zoals rekenen, wiskunde, taal en studievaardigheden. Een meerderheid van de summerschools richt zich hoofdzakelijk op een aantal struikelvakken in het eerste jaar, zoals rekenen/wiskunde of taal, wat bij een aantal summerschools wordt aangevuld met studievaardigheden. Twee summerschools richten zich hoofdzakelijk op binden en boeien, en niet op het wegwerken van deficiënties, namelijk de summerschool taalvaardigheid van onder andere de pabo en de brede zomerschool in Rotterdam. Aanvullend wordt daar wel aandacht besteed aan inhoudelijke aspecten van de opleiding. Bij de summerschool taalvaardigheid gaat dat specifiek om taal. Bij de brede zomerschool in Rotterdam gaat het om inhoudelijke informatie over de opleiding waarvoor de student zich heeft aangemeld, en zal deze informatie per opleiding verschillen.

“Het tweede deel van de middag was taal en communicatie gerelateerd aan studiesucces, namelijk de 7 eigenschappen die je succesvol maken, de 5 disciplines voor effectief leven, studievaardigheden en een introductie in Neuro Linguïstisch Programmeren (NLP). Elke middag stond één van deze vier onderwerpen centraal.” - Summerschool Taalvaardigheid

Een aantal summerschools gebruikt een toets tijdens de summerschool, zodat studenten weten waar ze wel en niet goed in zijn. Deze toets kan plaatsvinden voorafgaand aan de summerschool. Docenten kunnen dan de onderwerpen waar studenten moeite mee hebben direct tijdens de summerschool behandelen. De toets kan ook plaatsvinden na afloop van de summerschool, zodat studenten inzicht krijgen in hun eigen vaardigheden en weten hoe ze ervoor staan. Ook wordt genoemd dat studenten zowel voorafgaand als na afloop een toets krijgen, waardoor ze ook inzicht krijgen in de voortgang die ze tijdens de summerschool gemaakt hebben. Eén summerschool noemt dat studenten elke dag een kort toetsje over de onderwerpen van de vorige dag krijgen, in plaats van één grotere toets.

Differentiatie tijdens de summerschool

Tot slot geeft een aantal summerschools aan te differentiëren tussen studenten tijdens de summerschool, ofwel in onderwerpen (bv. taal of rekenen) of op niveau van de student. Zo moesten studenten bij de summerschool taal, rekenen en studievaardigheden van de lerarenopleidingen kiezen voor taal of rekenen. Er was een gezamenlijk plenair programma met daarin onder andere studievaardigheden, het andere deel van de cursus bestond uit taal óf rekenen. Studenten konden voorafgaand aan de summerschool aangeven of zij deel wilden nemen aan taal of aan rekenen.

Bij de summercourse wiskunde b wordt gedifferentieerd op basis van de opleiding waarvoor de student zich heeft aangemeld. Aan deze summercourse kunnen studenten van meerdere opleidingen deelnemen. Binnen de cursus wordt onderscheid gemaakt in de lesstof die relevant is voor de verschillende opleidingen. Er wordt bijvoorbeeld aangegeven voor welke opleidingen bepaalde onderdelen belangrijk zijn. De toets die studenten op het eind van de summerschool maken verschilt ook per opleiding. Aan de brede zomerschool Rotterdam kunnen studenten van alle opleidingen deelnemen, ook hier wordt tijdens het programma onderscheid gemaakt op basis van de opleiding waarvoor de student zich heeft aangemeld.

De summerschool rekenen van de pabo in Rotterdam geeft aan ook onderscheid te maken op basis van het niveau van studenten. De eerste dag van de summerschool start met alle studenten gezamenlijk, de tweede en derde dag wordt de groep vaak opgesplitst op basis van het niveau van de studenten. Elke groep krijgt een eigen docent. Binnen deze subgroepen wordt soms ook nog onderscheid gemaakt op onderwerp, als blijkt dat er verschillende behoeftes zijn binnen de subgroep (bijvoorbeeld een deel van de studenten wil breuken, een ander deel wil meetkunde). Door onderscheid te maken op niveau van studenten, zouden studenten die al goed zijn in rekenen minder snel afhaken. Deze studenten nemen bijvoorbeeld deel omdat zij willen weten wat ze kunnen verwachten tijdens de opleiding. Als er geen onderscheid zou worden gemaakt op niveau, zouden zij het niveau van de summerschool mogelijk te laag vinden. Studenten die juist moeite hebben met rekenen zouden ook baat hebben bij het opsplitsen van de groep. Zij zouden wellicht eerder om hulp durven te vragen als zij tussen studenten zitten die rekenen ook moeilijk vinden.

"Studenten die minder goed zijn in rekenen durven eerder om hulp te vragen als ze tussen studenten zitten die ook moeite hebben met rekenen. Soms durven studenten geen vragen te stelen omdat ze bang zijn dat het domme vragen zijn, maar als mensen om je heen in jouw beleving ook domme vragen stellen, dan durf je het zelf ook. En er zijn ook studenten die al wel goed zijn in rekenen maar graag willen weten wat ze kunnen verwachten. Als je daar niks mee doet dan raak je die groep gedurende de cursus kwijt, zij haken dan af."- Zomercursus Rekenen, Pabo, Rotterdam

Bij de summerschools zijn doorgaans één of meerdere docenten betrokken. De administratie en het registreren van de inschrijvingen wordt soms door iemand anders gedaan.

Verschillende effecten verwacht

Er wordt verwacht dat studenten door de summerschool betere verwachtingen kunnen hebben van zowel de opleiding als een belangrijke toets tijdens de opleiding. Ook wordt genoemd dat de

summerschool kan bijdragen aan het zelfvertrouwen van studenten, kan bijdragen aan een betere aansluiting met de vooropleiding en het maken van een goede start met de opleiding. Daarnaast kan de summerschool bijdragen aan de kennis van studenten, zodat dit op het niveau is van de opleiding. Tot slot wordt aangegeven dat de summerschools kunnen bijdragen aan het binden en boeien van studenten en het vormen van een community. Meerdere summerschools geven aan dat verwacht, of in ieder geval gehoopt wordt, dat studenten hierdoor uiteindelijk beter presteren, bijvoorbeeld op een bepaalde toets (minder onvoldoendes), een specifiek (struikel)vak in het eerste jaar waar de summerschool op aansluit of minder vaak uitvallen. Daarbij wordt ook genoemd dat er meerdere factoren van invloed zijn op studiesucces, prestaties van studenten en uitval, en studenten na deelname aan de summerschool nog steeds zelf aan de slag zullen moeten met de stof.

Relatie met studieprestaties vaak onbekend

Over het algemeen wordt geen onderzoek gedaan naar de effecten van de summerschools op studieprestaties. Bij twee summerschools is het lectoraat studiesucces afgelopen zomer gestart met een effectstudie, de resultaten worden binnenkort verwacht. Er is wel onderzoek gedaan naar de juridische zomerschool, de voorganger van de brede zomerschool Rotterdam. Daaruit bleek dat de juridische studenten minder vaak uitvielen na het volgen van de summerschool. De summerschools geven aan dat het moeilijk is om goed onderzoek te doen naar de effecten van de summerschools, onder andere doordat er geen nulmeting is en de groep deelnemers relatief klein is. Een enkele summerschool geeft aan wel de intentie te hebben om te gaan kijken naar prestaties van studenten die wel en niet hebben deelgenomen aan de summerschool en deze prestaties te vergelijken. Eén summerschool geeft aan net naar de studieresultaten te hebben gekeken en op basis daarvan de indruk te krijgen dat de studieresultaten van deelgenomen studenten hetzelfde zijn als van studenten die niet hebben geparticipeerd. Daarbij wordt benadrukt dat deze cijfers nét binnen zijn en het zodoende nog een voorbarige conclusie is.

Een aantal summerschools geeft aan de summerschool te evalueren onder de deelgenomen studenten, ofwel via een vragenlijst, of door studenten (anoniem) hun evaluatie op het bord te laten schrijven, of door de evaluatie met deelgenomen studenten te bespreken. Daaruit blijkt doorgaans dat studenten positief zijn over de summerschools. Studenten gaven onder andere aan dat ze de summerschool leuk en leerzaam vonden en meer zelfvertrouwen hebben. Studenten die minder positief waren gaven aan dat het niveau te moeilijk of juist te makkelijk was.

De gesprekspartners zijn over het algemeen positief over de effecten van de summerschools. Zij ervaren dat de summerschool effect heeft op het (vergroten van het) zelfvertrouwen van studenten, bijdraagt aan het binden en boeien van studenten en aan (realistische) verwachtingen van studenten met betrekking tot een vak of toets. Studenten zouden zich daarnaast eerder en meer thuis voelen bij de opleiding en makkelijker contact maken met de summerschool-docent, doordat zij deze al kennen. Eén gesprekspartner is minder positief als het gaat om (mogelijke) effecten op studiesucces en ervaart vooral effecten met betrekking tot het binden en boeien.

“Als wij in het begin van het jaar een e-mail krijgen, is het altijd van studenten die de summercourse hebben gevolgd. Zij kennen ons en weten ons te vinden.”- Summercourse Chemisch Rekenen

Wat kunnen andere summerschools van jullie cursus leren?

De antwoorden die hierop worden gegeven verschillen sterk tussen de gesprekspartners. Genoemd worden onder andere de organisatie van de summerschool en persoonlijk contact met de studenten. Zo wordt genoemd dat studenten, voorafgaand aan de summerschool, op hun privémailadres worden benaderd. De mail wordt daarbij persoonlijk gemaakt door ze aan te spreken bij hun naam. Ook wordt onder andere individuele aandacht genoemd, een gedifferentieerde aanpak, rekendidactiek, het universele karakter van de summerschool in plaats van een vakinhoudelijk aanbod, het binden en boeien van studenten, de afwisseling in het programma en daarbij het gebruiken van een quiz in het programma. Ook wordt de samenwerking op de vestiging genoemd, waarbij steeds minder vanuit de opleidingen wordt gedacht en steeds meer vanuit één vestiging. Tot slot wordt goede marketing van Inholland genoemd, met betrekking tot persoonlijk en dichtbij, waar de summerschool aan kan bijdragen. Er zijn ook gesprekspartners die aangeven het lastig te vinden deze vraag te beantwoorden, doordat zij onvoldoende zicht hebben op andere summerschools en zich afvragen in hoeverre anderen iets van hun summerschool zouden moeten leren.

"Wat daarnaast heel belangrijk is, is dat studenten op hun privémail worden benaderd en niet op hun schoolmail, en daarbij persoonlijk aangesproken worden. <…>. Door gebruik te maken van mail merge kun je studenten op een geautomatiseerde manier persoonlijk, bij hun naam, aanspreken en specificeren welke opleiding ze gaan doen. Dat is niet ingewikkeld of veel werk, je moet alleen even uitzoeken hoe het moet. Daarbij werd de mail ondertekend door een teamleider die ze al kenden van de SKC. Dat waren verschillende personen maar ook dat kun je per student instellen zodat de mail zo persoonlijk mogelijk wordt. Er wordt altijd gezegd 'persoonlijk en dichtbij', maar veel dingen worden nog niet persoonlijk en dichtbij gedaan."- Zomercursus Rekenen, Taal en Studievaardigheden, BBS

"Het aanbod zou voor alle summercourses geweldig kunnen zijn, omdat ervoor gekozen is om geen vakinhoudelijk aanbod te doen." - Summerschool Taalvaardigheid

"Ander summerschools kunnen leren van de samenwerking op deze vestiging. Er wordt nu steeds minder vanuit opleidingen gedacht en meer vanuit één vestiging. Studenten kiezen immers niet voor een domein, maar voor een opleiding op deze plek. Dat zorgt voor synergie. Dat zie je nu langzaam ontstaan en is een belangrijke succesfactor."- Brede Zomerschool Rotterdam

"Dat is een lastige vraag, want dat is afhankelijk van het referentiekader: van hoe andere summerschools georganiseerd zijn. Wellicht zijn deze wel veel beter georganiseerd."- Summercourse basiswiskunde B

Inhoudelijke, sociale en organisatorische aspecten genoemd als (overige) sterke punten

Sterke punten die worden genoemd hebben vooral te maken met inhoudelijke aspecten, sociale aspecten of organisatorische aspecten. Genoemd wordt onder andere dat er veel kennis en materiaal in huis is en dat de summerschool goed aansluit op de opleiding (inhoudelijk). Ook wordt het binden

en boeien van studenten genoemd, de betrokkenheid van docenten en dat docenten de studenten al eens gesproken hebben en inzicht hebben in waar studenten wel en niet goed in zijn (sociaal). Daarnaast wordt genoemd dat de summerschool heel compact is, drie aaneengesloten dagen, daarbij overloopt in de introductie, en het een afgerond geheel is (organisatorisch). Tot slot wordt het effect voor studenten genoemd als sterk punt, dat zij weten waar ze staan, meer zelfvertrouwen hebben, rustiger kunnen wennen in het hbo en zich openstellen voor het vak (in dit geval rekenen) als ze dat moeilijk vinden.

"Bijvangst was ook het feit dat betrokken docenten een betere indruk kregen van de startende studenten en daar bij de start van studiejaar rekening mee konden houden. Docenten gaven aan dat ze het fijn vonden om de studenten al eens gesproken te hebben en te weten wie de studenten zijn, dat is makkelijker beginnen. Docenten gaven ook aan dat het scheelt om van een aantal studenten al te weten waar ze wel en niet goed in zijn. Dat is bijvangst en leuk meegenomen, maar het is niet zo dat blijkt dat daardoor studieresultaten omhoog gaan."- Taal, rekenen en studievaardigheden, lerarenopleidingen

Wat zouden jullie van andere summerschools willen leren?

De antwoorden hierop verschillen tussen de verschillende gesprekspartners. Een aantal summerschools geeft aan dat uitwisseling tussen de summerschools van Inholland waardevol kan zijn.

Organisatie

Drie summerschools noemen de organisatie, zoals wat anderen doen, op welk moment ze dat doen, hoe lang de cursus duurt en welke activiteiten zij hebben, hoe de logistiek tijdens de summerschool is georganiseerd (ontvangst, catering, afsluiting), en wat er wordt gedaan met betrekking tot toelating en opkomst (minder vrijblijvende deelname door bijvoorbeeld een bijdrage van studenten te vragen, al dan niet als borg, of ze te belonen met studiepunten of vrijstellingen). Eén summerschool vraagt zich af of de bijdrage die studenten moeten betalen (in dit geval € 10,-) daadwerkelijk helpt voor de commitment van studenten. In hoeverre levert dit iets op? Het innen van dit bedrag kost immers ook administratie, waardoor het voor de opleiding mogelijk goedkoper is als deelname gratis is. Op basis van de ene summerschool in dit onderzoek waarbij deelname gratis was, en waarbij het aantal studenten dat niet kwam opdagen hoog lag (tot 90%), lijkt enige bijdrage, ook als dit maar €10,- is, wel bij te dragen aan de commitment van studenten.

Maatwerk

Twee summerschools noemen aspecten die te maken hebben met maatwerk. Zo wordt de vraag gesteld hoeveel lessen er over één onderwerp nodig zijn om effect te hebben? En in hoeverre zijn studenten op meerdere onderwerpen tegelijk zwak? Er moet een afweging worden gemaakt tussen het aanbieden van veel verschillende onderwerpen of vakken in één summerschool oppervlakkig, of het aanbieden van minder onderwerpen met daarbij meer diepgang per onderwerp. Daarbij kan ook de keuze worden gemaakt om de summerschool te splitsen per vak, in plaats van alles te combineren in één summerschool. In plaats van één summerschool die taal en rekenen combineert, zou je dan voor zowel taal als rekenen een aparte eigen summerschool krijgen. Hoe gaan anderen hiermee om?

De andere summerschool waarbij maatwerk naar voren komt, koppelt dit aan de omgang met niveauverschillen van studenten. Bieden andere summerschools een niveauverschil aan voor studenten die de basis moeten leren en voor studenten die al verder zijn maar toch naar de cursus komen? Of kiezen ze er specifiek voor om alleen studenten aan te trekken die bij de basis moeten starten? De summerschool rekenen van de Pabo, locatie Rotterdam, biedt hier een mooi voorbeeld hoe binnen één summerschool op niveau gedifferentieerd kan worden. Bij deze cursus gaan studenten na de eerste dag uiteen in verschillenden groepen op basis van hun niveau.

Timing

Er wordt genoemd dat er een afweging gemaakt moet worden over het moment waarop de summerschool plaatsvindt. Eén summerschool geeft aan dat het tijdstip, eind augustus, goed is. Er is overwogen om de cursus in de herfstvakantie te laten plaatsvinden. Dan zijn meer studenten bewust onbekwaam. Het nadeel is dat zij dan al een hele periode moeite kunnen hebben om mee te komen. Een andere gesprekspartner geeft aan juist wel een summerschool in de herfstvakantie te overwegen. Aangegeven wordt dat een summerschool in de zomervakantie als enig doel het binden en boeien van studenten zou moeten hebben. Op basis van eerste cijfers van studenten lijkt er namelijk geen verband te zijn met studieprestaties en uitval (waarbij benadrukt wordt dat dit nog een voorbarige conclusie is). Een cursus in de herfstvakantie zou mogelijk geschikter zijn om op deficiënties in te gaan, omdat studenten dan bewust onbekwaam zijn.

"Als het studiesucces niet wijzigt, dan komt dat mogelijk doordat er geen goed doel is aan het begin, maar de cursus een beetje van alles wat is. Het is een beetje binden en boeien en een beetje ingaan op struikelvakken (waarvan we nog geen idee hebben of deelnemers dat daadwerkelijk als struikelblok ervaren). Voor een deel zijn studenten nog onbewust onbekwaam. Hoe zou je de cursus efficiënter kunnen maken? Indien je in de zomer, voorafgaand aan de studie, iets wilt doen, dan zou je dat moeten richten op kennismaken en binden en boeien. Als je op deficiënties in wilt gaan dan zou je de cursus in de herfstvakantie kunnen aanbieden, voor studenten die open staan om bijscholing te krijgen."- Taal, rekenen en studievaardigheden, lerarenopleidingen

Overig

Tot slot wordt ook genoemd dat er interesse is in de manier waarop andere summerschools de mogelijke bijdrage van de summerschool aan het studiesucces onderzoeken, en wordt aangegeven dat, idealiter, de summerschool overbodig zou moeten zijn door een goede afstemming met de vooropleiding.

"De zomercursus zou overbodig moeten zijn. Als er goed overleg is tussen het voortgezet onderwijs, het mbo en hoger onderwijs, dan is een zomercursus niet nodig. Je moet afstemming tussen de verschillende curricula hebben. Dat zou het ideaal zijn."- Zomercursus rekenen, Pabo, Alkmaar

Minder sterke punten lopen uiteen

Als minder sterke punten worden ook uiteenlopende onderwerpen genoemd. Bij een aantal summerschools zijn deze gerelateerd aan wat ze van andere summerschools willen leren.

Meerdere summerschools noemen de timing, het moment waarop de summerschool plaatsvindt, als minder sterk punt. Genoemd wordt dat een groep studenten in de zomervakantie niet komt, enerzijds omdat het zomervakantie is, anderzijds omdat zij nog onbewust onbekwaam kunnen zijn. Voor de inzet van docenten kan het ook lastig zijn, zij moeten voordat het studiejaar begint de summerschool draaien, in een periode die sowieso al druk is vanwege het opstarten van het nieuwe jaar. Eén summerschool geeft aan op zoek te zijn naar een nieuwe docent, waar vanwege de timing van de cursus (in de zomervakantie) geen animo voor is. Een summerschool die vlak na het havo-examen plaats vindt, dus voorafgaand aan de zomervakantie, geeft aan dat studenten mogelijk niet kunnen omdat zij al andere plannen hebben gemaakt voor activiteiten na het examen. Daarbij kan het voor deeltijders lastig zijn dat de cursus overdag is. Een summerschool die juist vlak voor de start van het nieuwe jaar plaatsvindt, noemt dat een cursus van één week voor sommige studenten onvoldoende is om hun wiskundeniveau op peil te krijgen. Een summerschool voor de zomer zou aankomend studenten meer tijd geven, maar daarbij moet de afweging gemaakt worden hoeveel je wilt doen voor een kleine groep studenten. Het is moeilijk in te schatten wie daar baat bij zouden hebben. Tot slot geeft één summerschool aan dat het moment van de summerschool afgestemd zou kunnen worden op een (extra) toets afname voor aankomend studenten die voorafgaand aan het studiejaar plaatsvindt.

Het moment waarop de summerschool plaatsvindt wordt dus meerdere keren genoemd, maar de summerschools verschillen van mening of hierin aanpassingen moeten worden gemaakt. Zo geeft bijvoorbeeld één summerschool aan te overwegen de cursus te verplaatsen naar de herfstvakantie (zie "*Wat zouden jullie van andere summerschools willen leren*?") terwijl een andere summerschool aangeeft dat het moment van de summerschool weliswaar nadelen heeft, maar dat het verplaatsen van de summerschool naar een ander moment ook nadelen heeft. Dat moet tegen elkaar worden afgewogen, waardoor het moment van afname wél gezien wordt als minder sterk punt, maar niét als verbeterpunt.

Als minder sterk punt wordt ook de financiering van de summerschool genoemd. Met meer budget zijn er meer mogelijkheden, bijvoorbeeld op het gebied van maatwerk. Daarnaast wordt een gebrek aan zekerheid over financiering van de summerschool genoemd, en dat extra financiering niet gebruikt kan worden om medewerkers extra uit te betalen. Dat is gewenst, omdat er geen ruimte is de summerschool aan de formatie van docenten toe te voegen.

Andere verbeterpunten die worden genoemd zijn de vrijblijvendheid (bij gratis deelname), een strakkere organisatie, het toevoegen van studievaardigheden aan het programma, docenten meer laten investeren in de eerste 100 dagen bij de start van de opleiding, waar de summerschool ook onderdeel van is, en studenten die de summerschool echt nodig hebben ook aantrekken voor deelname. Een aantal summerschools geeft aan geen verbeterpunten te zien.

Meeste gesprekspartners positief over toekomst summerschool

De meeste gesprekspartners geven aan positief te zijn over de toekomst van de summerschool. Zij verwachten dat de summerschool zal blijven bestaan, mede doordat de noodzaak voor de summerschool blijft bestaan. Een aantal summerschools geeft aan mogelijkheden te zien om de summerschool uit te breiden, zoals in het aantal deelnemers of in het aantal dagen. Met betrekking

tot het uitbreiden van de summerschools worden echter ook risico's gezien, zo geeft één summerschool aan dat een deel van het succes in de kleinschaligheid zit, doordat aankomend studenten en docenten elkaar daardoor beter leren kennen. De aansluiting met de vooropleiding wordt ook genoemd, deze zou nader onderzocht kunnen worden en waar mogelijk nog verbeterd kunnen worden. Immers als de aansluiting goed zou zijn, zou de summerschool niet meer nodig zijn. Tot slot noemt één summerschool dat het momenteel lastig is om een nieuwe docent te vinden die de summerschool wil geven. Dat levert momenteel een risico op voor het voortbestaan van de summerschool.

"Een docent wiskunde vind je niet zomaar, deze moet naast het geven van de lessen ook de hele organisatie regelen. De neiging is om binnen de eigen docenten te zoeken, maar daar is gezien de timing van de summercourse (in de zomervakantie) geen animo voor. Het zijn toch twee weken in de zomervakantie, zeker als je schoolgaande kinderen hebt is dat niet te combineren."- Summercourse basiswiskunde B

"Het doel is niet om de zomercursus te verbeteren, maar om ervoor te zorgen dat de zomercursus helemaal niet meer nodig is."- Zomercursus rekenen, Pabo, Alkmaar

Vervolgonderzoek

Op basis van het huidige onderzoek zijn geen uitspraken mogelijk over de effecten van summerschools. Om inzicht te krijgen in de effecten van summerschools is reeds in de zomer van 2016 een effectstudie opgestart bij twee summerschools. Deze effectstudie kan worden opgeschaald en uitgebreid met andere summerschools. Daarnaast geeft het huidige onderzoek geen inzicht in de ervaringen van studenten met de summerschools. Om meer inzicht te krijgen in de ervaringen van studenten met de summerschools kan een kwalitatief onderzoek worden opgezet, waarin wordt gesproken met studenten die wel én studenten die niet hebben deelgenomen aan een summerschool.

Bijlage 1. Selectie van summerschools

Summerschools die zich richten op de aansluiting met de (voor-)opleiding van eerstejaars studenten zijn benaderd voor deelname aan het onderzoek. OWB-JZ had eerder al een beknopte inventarisatie uitgevoerd naar summerschool binnen Inholland en daarbij onder andere in kaart gebracht welke summerschools in de zomer van 2016 hebben plaatsgevonden. Voor het huidige onderzoek zijn de summerschools benaderd die in de zomer van 2016 zijn aangeboden. Summerschools van de Inholland Academy en/of waarvoor deelname verplicht is voor de 21+ toets zijn niet meegenomen in het onderzoek.

In de inventarisatie van OWB-JZ waren elf summerschools opgenomen die zich richten op eerstejaars studenten. Drie daarvan bleken niet aan de criteria te voldoen. Zo bleken twee summerschools onder de Inholland Academy te vallen en bleek één summerschool sinds enkele jaren te zijn opgegaan in een andere summerschool die ook op de inventarisatie genoemd stond. De overige acht summerschools zijn benaderd voor deelname aan het onderzoek. Van deze acht summerschools bleek één summerschool, namelijk de zomercursus rekenen van de Pabo, door elke locatie zelf georganiseerd te worden. Zodoende is besloten om van deze zomercursus twee locaties op te nemen die verschillen in regio en studentenpopulatie, namelijk Alkmaar en Rotterdam. Overigens had de pabo in het verleden ook een zomercursus taal, maar deze blijkt momenteel niet meer te worden gegeven.

Bijlage 2. Interviewgids

Introductie (10'/ 10')

- *Introductie*
- *Uitleg huidige onderzoek*
- *Voorstelrondje*
  Indien niet genoemd, dan doorvragen naar:
  - *Functie*
  - *Hoe betrokken bij de summerschool?*

Omvang & Doel (3'/ 13')

We zullen het gaan hebben over de summerschool X.

- Hoe lang bestaat de summerschool?
  - Wat is de aanleiding geweest voor het opzetten van de summerschool?
- Wat is het doel van de summerschool?

Deelnemers summerschool (12'/ 25')

(4'/ 17')

- Hoe groot is deze summerschool?
  - Hoeveel studenten nemen gemiddeld deel?

- Voor wie is de summerschool bedoeld?
  - Voor welke opleiding / welk domein?
  - Is de summerschool voor een bepaald type student bedoeld (bv. met deficiënties, mbo-instroom)?
- Wie neemt deel aan de summerschool?
  - Wat voor type student neemt deel?
    - Hoe zou je deze studenten omschrijven?
  - In hoeverre nemen de studenten deel, waar de summerschool voor is bedoeld?

(4'/ 21')

- Wat zijn redenen van studenten om deel te nemen aan de summerschool?
- Wat zijn redenen voor studenten om niet deel te nemen?

(4'/ 25')

Je gaf aan dat er gemiddeld X studenten deelnemen aan de summerschool.

- Hoe kunnen zij zich aanmelden voor de summerschool?
  - Is deelname gratis, of moeten deelnemers betalen voor deelname?
- In welke mate komt het voor dat studenten zich aanmelden voor de summerschool, maar vervolgens niet komen?
  - Wat is daar, volgens jou, de reden van?
- En in hoeverre vallen studenten tijdens de summerschool uit? (uitval: studenten die wel aan de summerschool starten, maar het programma niet afmaken)
  - Wat is daar, volgens jou, de reden van?

- In hoeverre trekken deelnemers aan de summerschool zich terug voor de opleiding, voorafgaand aan de opleiding? (studenten die wel deelnemen aan de summerschool, maar niet in de klas verschijnen).
    - Wat is daar, volgens jou, de reden van?

Werving (5'/ 30')

- Doen jullie iets om studenten aan te trekken voor de summerschool?
    - Zo ja, wat wordt gedaan?
        - In welke mate is dat gericht op de specifieke doelgroep?
        - In hoeverre wordt daarbij gebruik gemaakt van de SKC?
    - Zo nee, hebben jullie daar een (bewuste) reden voor?
- Zien jullie nog andere mogelijkheden om studenten te trekken? Zo ja, welke?
    - Zien jullie nog mogelijkheden om de specifieke doelgroep aan te trekken? Welke?
        - In hoeverre zien jullie hierbij mogelijkheden m.b.t. de SKC?

Vormgeving (5'/ 35')

- Zou je een korte beschrijving kunnen geven van de vormgeving? (vormgeving)
    - Hoe ziet het programma er uit? (kort)
        - Hoeveel dagen duurt het programma?
        - Wat wordt er op deze dagen gedaan?
        - Wie zijn er betrokken bij de uitvoering?

Effecten (10'/ 45')

- Welke effecten verwachten jullie van de summerschool?
    - In hoeverre verwachten jullie effecten met betrekking tot studiesucces (zoals studieprestaties op vakken)?
- In hoeverre ervaren jullie effecten van de summerschool?
    - Welke effecten worden ervaren?
    - In hoeverre ervaren jullie effecten in relatie tot studiesucces? (zoals studieprestaties op vakken)

- Wordt de summerschool geëvalueerd?
    - Zo ja, wat zijn de uitkomsten van deze evaluatie?
    - Wat vinden studenten van de summerschool?
- Wordt onderzoek uitgevoerd naar de effecten van de summerschool?
    - Zo ja, wat komt hieruit?

Reflectie (10'/ 55')

Als je kijkt naar de volledige summerschool, zowel het programma als alles eromheen, zoals de werving, organisatie et cetera….

- Wat zouden andere summerschools van jullie summerschool kunnen leren?
- Wat zijn sterke punten, oftewel succesfactoren, van de summerschool?

- Wat zou jullie summerschool van andere summerschools willen leren?
- Wat zijn minder sterke punten van de summerschool?

- In hoeverre zou de summerschool nog verbeterd kunnen worden?
    - En hoe?

Toekomst (3’/58’)

- Hoe zie je de toekomst van de summerschool?

Afsluiting (2’/ 60’)

We hebben het uitgebreid gehad over de summerschool X.

- Zijn er nog dingen niet aan de orde gekomen, die volgens jou belangrijk zijn als het gaat om de summerschool?

Dan wil ik je hartelijk bedanken voor je deelname.

Lectoraat studiesucces
Hogeschool Inholland Haarlem
kamer i0.06
Bijdorplaan 15
2015 CE Haarlem